

POMAHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

10. číslo

Budyšin, oktober 1963

Lětnik 13

Hrono na winowc 1963

Napominajće so sami každy džeń, tak dołho, jako so „džensa“ praji.

Hebr. 3, 13

Podobne napominanja kaž tu w našim hronu namakamy tež hewak mjez čłowjekami. Tak je hižom stary romski basnik wuprajil do Jezusoweho naroda: „Carpe diem!“ To rěka po słowje přeložene: „Śćipaj džeń!“ Wón chce z tym prajić: „Wuži waj každy džeń na prawe wašnje!“ A němski pěsnjer je rjeł: „Štož so džensa nje-stawa, to tež jutře njebudže sćinjene. Každy wokomik dyrbiš přimać a každu přiležnosć a składnosć wužić!“

A tola so njejedna tu w lisće na Hebrejskich jenož wo powšitkowne čłowske napominanje, wo někajku moralku! My mamy tu před sobu přėdowanje, wukładowanje štučki 95. psalma, hdžež steji: „Džensa, hdyž wy jeho hlós słyšiće, njestwjerdźće swoje wutroby!“ A hdyž tu steji „džensa“, je woprawdže džensniši džeń mēnjeny, džeń, na kotrymž tu naš „Pomhaj Bóh“ čitaš, džeń, na kotrymž kemši džeš abo hewak pod Bože słowo přińdžeš. To je přeco wulka składnosć! Přeco ma Bóh Knjez tebi něšto wosebiteho, wosobinskeho prajić. Ale přeco smy z tym wohroženi, zo njebychmy prawje na wšitko poslušali, zo njebychmy sebi to dali prajić cyle wosobinsce, zo bychmy na někajke wašnje swoje wutroby stwjerdnyli.

Někajki jurista mēješe akty za proces přečitać a předželać. Wono so jednaše wo namrėwstwo. Prěni džěl čitaše jenož tak, kaž sebi to přislušnosć žadaše, wón při tym wšo do sebjě přija z rozumom, nic z wutrobu. Ale jako druhi džěl tutych aktow předžela, namaka tam spisane swoje mjeno, swoje swójbne mjeno, kotrež běše jedne z tych, kotrež njejsu jara znate. A nētk z cyle wjetšim zajimom dale čitaše, jeho wutroba bě sobu wobdželena. Nētko chceše wón mjenujce wědžeć, hač bě sam tež namrėwec, hač mēješe snano prawo, tež něšto dostać.

Tak je pola nas tež! Druhdy čitamy, słyšimy Boži hlós, Bože słowo jenož tak, dokelž so to tak hodži za nas, dokelž je naša winowatosć, so z tym zaběrać. Ale wutroba njeje wobdželena, haj wšak je stwjerdnjena. A kak rjenje a wažnje je potom, hdyž swoje mjeno tam namakamy a wěmy: „Ja sym mēnjeny! Wo mnje so jedna!“

A temu je woprawdže tak! W njebjesach čaka na každeho mjez nami wulke krasne namrėwstwo, přez

„Lud so ke mni bliži ze svojim ertom a česći mje ze svojimaj hubomaj. Jich wutroba pak je daloko wote mnje. Podarmo mje česća.“

Ty, luby křesćano abo luba křesćanka, sy pobožny!

Ty so wuznawaš swěru jako swěrnny wučobnik našeho Knjeza. Wopytuješ Bože služby a so staraš, zo bychy tež twoje džěci Bože słowo słyšale a wuknyle. Na tebi potajkim žaneho poroka njeje. Ale što praji twój najbliži přiwuzny wo tebi? Ma tež wón tebe za dobry přikład pobožneho čłowjeka? Ja mēnju takle: Je w twojej bliskosći lóchko do Chrystusa wěrić, abo sy kaž tołsta mróćel, kotraž blyš našeho njebjeskeho Knjeza zawodžěwa? Česćiš jeho jenož z ertom a twoja wutroba je snadź daloko wot njeho?

Ty sy čisty čłowjek — korektny w každym nastupanju!

Twoja drasta, twoja domjacnosć, twoja zahrodka, wšitko je w najlěpšim porjedže. Ty kedžbujes na swoje słowa, zo njeby so wozamał z njepristojnymi rěćemi. Ale to je snadź jenož zwonkowna čistota a w twojej wutrobje su mysle morjenja, mandželstwo-lamanja, padustwa, Boha hanjenja, njespokojnosće a dwělowanja na Boze? Potom by twoja wutroba daloko wot Boha byla.

Ty sy přečelny, jara přečelny!

Za každeho maš přeco přečelne słowo a wutrobne posmėwanje. Ale je twoja přečelnosć woprawdže wutrobna? Wuchadza z njeje trošt a pomoc za twojich blišich? Snano je twoja přečelnosć tajka, zo so će boja, dokelž je twoja wutroba daloko wot Boha a daloko wot twojeho blišeho, z kotrymž přečelnje rěčiš?

Ty sy křižnosěrka!

Wjele maš čerpic pod svojim mužom, pod swojimi susodami. Wšitey su

Chrysta nam prihotowane. Ale ze stwjerdnjenej wutrobu njemóže jo nchtón dostać. My trjebamy wotwrjene wutroby. A tón nadawk, tu prikaznju mamy wot njeho, zo bychmy so sami přeco zaso napominali, tak dołho, jako je „džensa“. A Pawoł rjeknje: „Hlej, nētk je prawy spodobny čas; hlej, nētk je džeń zbožal!“ Wuži wajmy nētk woprawdže jako křesćenjo tutón nam dowěrjeny čas, tak dołho, jako so „džensa“ praji! La.

na tebe, ty pak ze wšěmi derje mēniš. Wšitko nosyš w sćerpli wosći, wšako je naš Knjez Chrystus prajil: „Štož chce za mnu hić, wzmi swój křiž na so a chodź za mnu.“ Po tajkim słowje so maš a mjelčo nosyš swój křiž. Ale při tym hišće ženje pytnyła njejsy, zo sy ty křiž za druhich. Ty wobčežuješ jich a ležiš na jich wutrobje kaž čězka dula, dokelž je twoja wutroba daloko wot Boha.

Ty sy znjesliwy čłowjek!

Ty snano wšu winu na so bjerješ a džěš swojemu blišemu a prosyš jeho wo wodaće. Što móhli sej wjace žadać? Ale kajke je twoje wotprošowanje? Njeje wone tak śćipate, hórke a jědojte, zo je wone samón hrěch? Z hubomaj drje wotprošuješ ale twoja wutroba je daloko wot Boha.

Ty sy ponižny!

Rady sydaš na niskim městnje. Zjawne słowo njerěčiš. Njeh to druzy činja, kotřiž su mudři. Ničo sam za sebjě sej nježadaš. Ale hač drje twoja ponižnosć před Bohom njesmjerdži, dokelž je luta hordosć? Twoja wutroba je daloko wot Boha.

Ty sy pomocny!

Ty hakle nječakaš, zo tebe proša. Sam wot so widžiš, hdžež maš zapřimny a ze swojej pomocy potom nje-lutuješ. Ale je twoja pomoc zawěrjne dobra podpěra? Snano so twój bliži twojeje pomocy boji, dokelž drje pomhaš, ale twoja wutroba je daloko wot Boha a twojeho blišeho.

Hdyž pak takle z nami steji, što móžemy potom činić, zo bychmy zbóžni byli? Što nam dawa wěstosć, zo su naše dobre skutki Bohu spodobne? Hdyž so takle prašeš, potom njejsym podarmo tutón nastawk napisał a ty jón njejsy njetrjebawši čitał. Njebudž ženje hordy na swoju pobožnosć, ale budž sebi wěsty, zo čert stajnje pódla nas steji, zo by naše najlěpše mysle a skutki wozamał. A hdyž wěrime do našeho Knjeza Chrystusa, kiž je za nas hrěšnych čłowjekow wumrěł, potom budže naša wutroba Bohu blisko. W.

Rozprawa z cyrkwjow swěta

Dašće cyrkwyje w Ekumeniskej radže

Centralny wuběrk Ekumeniskeje rady cyrkwjow skónči spočatk septembra swoje lětne posedženje w Rochesteru (USA). Posedženje nawjedowaše ameriski cyrkwinski prezident dr. Fry. W samsnym času schadzowachu so w Rochesteru tež druge ekumeniske wuběrki, tak zo bě jich na 200 cyrkwinskih dostojnikow zhromadženych. Tež naš sakski krajny biskop D. Noth wobdžěli so na mjenowanym schadzowanju.

Zhromadźizna witaše dorěčenje mjez USA, Jendźelskej a Sowjetskim zwjazkom, přestać z pospytami jadrowych bróni, a napominaše wšitke narody, zo bychy tele dorěčenje podpěrowaše.

W dalšim wobzamknjenju zasudźi zhromadźizna kóždžukuli diskriminaciju rasow. To plaći wosebje za přesehanje Cornuchow w Južnej Africe a w USA. Štóž tajkim počinanjam přihladuje abo so samo na nich wobdžěluje, tón přeradźuje Knjeza cyrkwyje — Chrystusa.

Z nutrny džakom je Centralny wuběrk tež wobkrućił dobre počahi, kotraž su so z II. Watikanskim koncilom z Romsko-katólskej cyrkwyju wuwile. Centralny wuběrk je so dokładnje z poměrom Ekumeniskeje rady ke katólskej cyrkwi zaběrał. Nimo toho wuzběhuje wuběrk, zo je wažne, zo so křesćanske cyrkwyje, njech su toho abo tamneho wuznaća, do jeneho cyłka zjednočuja. Centralny wuběrk wobzamkny, zo maju so na druhej periodźe II. Watikanskeho koncila tři zastupnicy Ekumeniskeje rady cyrkwjow wobdžělić. Dotal bě tam jenož jedyn. Nimo dra. Lukaša Vischera je to jedyn teologa z aziskich a jedyn z prawoslawnych cyrkwjow.

Džewjeć dalšim cyrkwjam spožči Centralny wuběrk poľne sobustawstwo w Ekumeniskej radže cyrkwjow a jedneje cyrkwi so spožči status „přizamknjeneje cyrkwyje“. Z tym je so ličba protestantskich, anglikanskich a prawoslawnych cyrkwjow w Ekumeniskej radže na 209 powyšiła, ličba přizamknjenych cyrkwjow powyši so na 3.

Nowe sobustawki su: Čěskosłowacka cyrkej (750 000 dušow w 354 wosadach), Metodistiska cyrkej w Nigeriji (Afrika) (143 000 dušow), Ewangelska cyrkej w Ghanje (Afrika) (27 300 dušow a 40 fararjow w 365 wosadach), Ewangelsko-lutherska cyrkej w Chile (Južna Amerika) (26 000 dušow, 9 wosadow a 57 „předarskich stacijow“), Ewangelska cyrkej w Kongu (Afrika) (47 274 dušow), Presbyterianska cyrkej w Kamerunje (Afrika) (85 000 dušow z 68 fararjami w 214 wosadach), Koptiska Ewangelska cyrkej w Egipťowskej (30 000 dušow z 200 fararjami w 180 wosadach), Słowacka ewangelska cyrkej w Juhosłowjanskej (57 000 dušow ze 17 fararjami, 1 diakonom a 20 lajskimi předarjami) a Tahitiska cyrkej (kupa w Čichim oceanje) (45 000 dušow z 53 fararjami w 67 wosadach).

Ekumeniskej radže so „přizamkny“ Korejska křesćanska cyrkej w Japanskej z 1 417 dušemi w 31 wosadach a

ze 24 fararjami. Status „přizamknjeneje cyrkwyje“ dóstanu jenož te cyrkwyje a křesćanske zjednoćenstwa, kotraž maju mjenje hač 10 000 dušow a kotraž su dotal wusko z Ekumeniskej radu cyrkwjow hromadže džětaše.

Jedna cyrkej je zaso z Ekumeniskeje rady wustupiła: Zjednoćenstwo baptistiskich wosadow w Nižozemskej. Čehodla je so to stalo, njeje so wozjewiło.

Na wopominanje 1. septembra lěta 1939 přédowaše Berlinski probošt D. Heinrich Grüber w ewangelskej cyrkwi swj. Trojicy we Wařawje. 1. septembra 1939 bu Pólska wot Němskeje nadpadnjena a z tym so započa druha swětowa wojna, kotraž je telko ludam njezbože a zrudobu přinjesła. Probošt wuzna na spočatku swójeho přédowanja winu, z kotraž je so němski lud na Polakach přehrešił, a

prošeše Boha Knjeza, zo by wšitko wodał. D. Grüber spominaše na zamordowanych pólskich towaršow w němskich koncentraciskich lěhwach. Wón džěn bě sam wopor nacistow. — Za čas swójeho pobyća we Wařawje měješe probošt D. Grüber přednošk wo nadawku cyrkwyje při přewinjenju wšitkich zadžěwkow, kotraž wobsteja mjez ludami, klasami a rasami.

Tež křesćanske cyrkwyje, kotraž słušeja do Ekumeniskeje rady, wobdžěleja so na znowanatwarjenju juhosłowjanskeho města Skoplje, kotraž bu w juliju přez čezke zemjerženje zničene. Ekumeniska rada cyrkwjow so nadźija, zo smě w Kozlach (to je džěl města Skoplje) 100 hotowych twarjenjow nastajeć. Plan za tutón projekt je wudžětał sekretar Ekumeniskeje rady za prawoslawne cyrkwyje a kraje, Christopher King, hromadže z druhimi cyrkwinskimi ekspertami, z Čerwjnym křižom a ze zastupnikami juhosłowjanskeho knježerstwa.

Naša jězba 1963

Po stopach Jana Husa, Jana Aмоса Komenskeho a serbskich humanistow

Podał Gerhard Wirth

(Pokročowanje)

Po runej hladkej droze jědzemcy wot Prahi k poľdnju do Tabora. Tabor je wuznamne město Čěskich stawiznow. Tabor je na horje založen w lěće 1419 pod Janom Žižku. Husića dachu tutemu městu z poľnym přeswědčowanjom bibliske mjeno „Tabor“. Po powěsčach ze stareho časa je so Chrystus na horje Tabor před swojimi wučobnikami překrasnył. Na horje je naš Knjez Jezus ludej přédował (Mat. 5—7). Na horje je Jezus nasyćił lud (Jana 6, 3). Na horje je Jezus hojił slepych, němých, bědných a wjele druhich (Mat. 15, 29). Na horje je Jezus swóich wučobnikow sej powołał (Mark. 3, 13, Luk. 6, 13). Na horje je Jezus do njebjes stpěł a swo-

jich wučobnikow pósał do swěta (Mat. 28, 16). Na horach je so Jezus wjace króć modlił. Na horje dósta Mojzas z Božej rukow 10 kaznje a na horje po zjewjenju Jana (14, 1) ma so rozsudny podawk poslednjeho časa stać, hdyž so Boži wuzwoleni zhromadza wokolo tróna Jehnjeća: A ja widžach a hlej, jehnjo steješe na horje Cion a z nim 144 tysac, kotřiž mějachu mjeno jeho wótca napisane na swojim čole. W lišće na Hebrejskich (12, 22) čitamy: „Wy sće přistupili k horje Cionskej a k městu žiweho Bóha, k njebjeskemu Jerusalemeju a k zhromadźiznje tysac jandželow.“ Profet Jesaja (25, 6) wopisuje hosćinu, kotruž budže Knjez Zebaoth w čas swójeho zjewjenja swojemu

Husowa šula w Prachitacach

ludej prihotować: „Potom Knjez wotrěje sylze ze wšitkich wočov a wozmje přeč hanibu svojeho luda we wšitkich krajach.“ Profet Ezechiel (34, 13) wěšći, kak budže Bóh jónu swój lud pasć na Israelskich horach: „Ja chcu sam swoje wowcy pasć. Ja chcu jim dać wotpočować, praji Knjez.“ Profet Micha (4, 1) wěšći: „W poslednich dnjach pak budže hora, na kotrejš Knjeza dom steji, wěsće wyša, hdyž-li wšitke hory a wyše wšitkich horkow powyšena.“

Po tajkich słowach swjateho Pisma čehnješe lud w jutrownym času 1419, potajkim 4 léta po smjerći Jana Husa, z Prahi a druhich městow na hory a dawachu jim bibliske mjena, kaž Horeb, Beranek (hora Borana, to je

To je potajkim jow tole město Tabor.

Z wulkim wočakowanjom jědzechmy do města a zastachmy na rjanym torhošću. Wosrjedz torhošća zaso kaž zwjetša w Čěskich městach rjana postawa někajkeho swjateho na wysokim stolpje. Tamle napřečo je Tabor-ska radnica, kaž běchmy ju hižom widželi na Čěskich pjenjzach a na póstowych znamkach. Při rjanej cyrkwi steji pomnik Jana Žižki, jednowóckaty, we wulkim plašću, w ruce surowu brón. Je to strašny napohlad a Jan Žižka móžeše tež surowy býć.

Hdyž so ducy z Tabora wohladachmy, hakle tak prawje widžachmy, kak je město na horje natwarjene. Wo-

dawki přewysoke — a wone su džěn přeco přewysoke! — žadny druhi njeje na tym wina, chiba wosadny farar. Za čo wón poprawom mzdu dóstawa? Za jednu hodžinu Božeje služby wob tydžen z předowanjom, kotrež je wón tak a tak na wysokej šuli nawuknyl? A te por pačerskich hodžin, wosadnych wječorow a posedženjow! To tola žane džělo njeje. Nó, a k ludžom drje wón tež jenož chodži, zo so jemu njeby wostudžilo. Abo je to džělo, při šalce kofeja sej z ludžimi bachtac?

Či, kotřiž takle rěča, mjenja, zo je farar na wšem wina a tež, zo móhl wón wšitko sam činić. Zwonić? — to tola farar móže! Cyrkwińske dawki? — po te njech farar chodži! Cyrkej rjedzić? — Čehodla njemóhl to farar sam činić a wězo tež jeho žena, wšako staj to hač dotal pěknje dokonjalój bjez cuzeje pomocy. Haj, wón hišće wjace dokonja. Může tež wokna molować, hodowne štomy stajec, motor w piščelach přepytować, časnik na wěži načahować a što wěm hišće. Tole wšitko wón jenož njemóže, to wšak wón tež dyrbi, dokelž so čí, kotřiž su sobu zamolwici, nadržšo na njeho spušćeja. A wón wšak to tež rađy čini, dokelž džěn to naposledk wosadže tyje. A što ta čini?

Zo ja njebych njesprawny byl! Wona jenož z boka njesteji a swari. Ně, dawa so tež wolać — jónu rađy a druhdy mjenje rađy. A dokelž njeje wosada přeco tak hibičiwa a zwólniwa, tohodla druzy mjenja, zo je farar to, štož cyrkej Jezom Chrysta mjenujemy. Wosada, kotraž jenož na předowanje slucha, trjeba swój čas, dóniž so njestanje ze skutkownej pomocnicu svojego pastyja. Křesćan býć, to wšak sej žada dopóznaće, kotrež farar posředkować njemóže, jeli zo Bóh Knjez hnadu njedawa a ze swojim Duchom erty a woči, wutroby a rucy njeuwotewěra. Tole wšitko a hišće wjace chcemy wopomnić, hdyž so něhđže wo fararjowej službje rěči!

Japoštoľaj Cyril a Metod

W léce 1963 spominamy na to, zo je kral Wulko-Morawského kralestwa Rostisław Cyrila a Metoda powolał za misijonarow do svojich krajow, do kotrychž slušše tehdom tež Lužica. Z tym so započese wuznamny čas za stawizny słowjanskich ludow. Cyril a Metod založistaj narodnu cyrkej w słowjanskich krajach ze słowjanskej rěču. Z tym běštaj wubudžiloj porok Romskeje cyrkwe, kotraž bě mjenja, zo je Bóh Knjez jenož sej wuzwolil za připowědanje swojeje slawy hebrejščinu a grekščinu. Po třoch lětach podaštaj so bratraj do Roma, zo běštaj tam z bamžom jednaloj a sebi připóznaće svojego misjonskeho džěla a přeložowanja swjatych knihow do słowjanskeje rěče dobyloj. Bamž jeju wuswěci za měšnikow.

Njemóžeštaj so hnydom wrócić, přetož Cyril, hač dotal bě rekał Konstantin, schori. Wón zastupil w Romje do klóštra a přija mjeno Cyril a tam zemřě 869. Wón bu pohrjebany z bamžowskimi čescemi we Watikanje a je bórze za swjateho byl pomjenowany.

Metod pokročowaše ze swojim nadawkom we Wulko-Morawskim kralestwje pod stajnej přeciwnosću ła-

jehnjeća), Wolijowa hora a jow tutej horje mjeno Tabor. Jow sčiniču sebi stan z platu, po słowje profety Jesajasa (33, 20): „Wohladaj Cionje! Město našeho zhromadženja! Twojej woči budžetej Jerusalem widžec, wěste wobydlenje, stan, kiž njebudže přeč wožený a kotrehož hozdže nihdy njebudža wučahane a jeho štryki njebudža roztorhane.“ Zjewjenje Jana (21, 3): „Hlej, hěta Boža pola čłowjekow a wón budže při nich bydlić a woni budža jeho lud a Bóh sam z nimi budže jich Bóh.“

Takle su husića so zložowali na swjate Pismo. Jana Husa drje běchu spalili 6. 7. 1415 a léto pozdžišo tež jeho přečela Hieronyma, ale husitsku pobožnosť njemóžachu z wohenjom wutupić. Nawopak, husowi přiwošwarjo widžachu w tym wšem skutki antichrysta. Woni čakachu z wulkej wěstotu na bliski přichad Knjeza Chrystusa. Na horje Tabor so husitska towaršnosť wutwori w nadžiji, zo so tale zemja přez Chrystusa přewobroci do noweje zemje, na kotrejš budže Chrystus sam w swojej krasności knjezić. To běchu časy, podobne kaž su wopisane w Japoštoľskich skutkach. Tehdom je Chrystusowa wosada sej založila komunistiski porjadk: Wšitcy běchu mjeze sobu bratřa, kotřiž běchu žiwi ze zhromadneje pokladnje, nichón njerěčeše wo swojim wobsedženstwje, ale wšitcy hromadže wobhladowachu jich zemsku kubla za zhromadne wobsedženstwo a běchu žiwi mjeze sobu we wutrobnej lubosći čakajo na svojego Knjeza Chrystusa.

prawdže podobne, kaž smy wobrazy Jerusalema widželi.

Naš puć nas wjedze dale a horje do Šumawy (Böhmerwald). Hač dotal běchu žita zwjetša zrumowane, ale nětko nadeńdzechmy hišće rožku a wows na stwjelcu. W nižinach běše jara sucho, ale jow horjeka wšitko młódně steješe. Jědzechmy do Husinca. Čehodla tam chcychmy a što smy tam widželi, wo tym w přichodnym čisle dale pisamy.

Wosrjeđz krasneje krajiny běchmy swój stan za jednu nóc sej stajili.

Ma farar dosć za džělo?

Je duchowny zabyty čłowjek? — Hdže tež to! Štóha by dyrbjal wina býć, jelizo so w cyrkwi raz něšto njeradži? Hač do našich dnjow je so mjez wjele ludžimi zdžeržalo džiwne mjenja, zo je farar cyrkej. Hdyž je w cyrkwi přezyma, hdyž na kěrchowje ploty padaja, hdyž pačerske džěci ničo njewuknu, hdyž su cyrkwińske

ćanskich měšnikow. Po 16 lětach zemrě 6. 4. 885. Z jeho smjercu přestachu so tež Bože služby w słowjanskej rěči na Morawje w Čechach a susodnych krajach.

Cyril a Metod pochadžeštaj ze Soluna, to je stary Tesselonich, kotryž znajemy z japoštołskich skutkow a z Pawoleju listow, kotrejž je na tutu wosađu pisał. Tak su we wěrje potomnicy japoštoła Pawoła, Dźiwne by było, hdyž we Lužicy bratraj Cyril a Metod njebyštaj pobyloj. Cyrilo-Metodske križe a tež cyrkwinske wurazy w serbskej rěči, kotrež su jasne elementy Cyrilo-Metodskeho skutkowańja, su za to dopokazy.

W Romje su namakali row Cyrila, w kotrymž běchu tři drohotne freski (wobrazy). Přeni předstaja Cyrila, kaž před kralom Michałom III. kleči, kotryž jeho na Morawu sće. Druhi wobraz pokazuje, kak so jeho čelne powostanki do basiliki swjateho Klimenta přenjesu. Na třećim kleči Cyril před Chrystusom.

Po nastawku K. P. Lanštjaka

Z cyrkwinskeho swěta

Na IV. hłownej zhromadźiznje Swětowego lutherskeho zwjazka, kotraž wotmě so w awgusće w finskej stolicy Helsinky, bu prezident Amerikanskeje lutherskeje cyrkwy, D. dr. Frederik Axel Schiøtz, na noweho předsydu swětowego zwjazka lutherskich cyrkwjow wuzwolony. Dotalny předsyda běše prezident Ewangelsko-lutherskeje cyrkwy w Americe, dr. Franklin Clark Fry. Nětřiši předsyda je 62 lět stary a je wosebje wobhonjeny na polu misionstwa. Wosebje je so wón dotal starał wo samostatnosť tak mjenowanych młodych cyrkwjow (to su cyrkwy w nowonastatych statkach). D. dr. Schiøtz je norweského pochada. Do eksekutiwneho komiteja Swětowego lutherskeho zwjazka buchu mjez druhimi wuzwoleni Greifswaldski biskop D. Krummacher, pólski biskop Wantuła a indiski biskop Manikam. — Romsko-katólska cyrkej měješe tónkróć přeni raz dweju zastupnikow na zhromadźiznje Swětowego lutherskeho zwjazka a to jezuitskeho patra Wittu z Gregorianskeje uniwersity w Romje a patra dra. Blaesera MSC z Paderborna. — IV. hłowna zhromadźizna Swětowego lutherskeho zwjazka w Helsinkach je mjez druhim tež witała, zo je so docpěło zrěčenje wo zastajenju pospytow z jadrowymi brónjami w powětrje, na zemi a pod wodu. Hłowna zhromadźizna wupraji swoje přeswědčenje, zo je měr mjez ludami Boža wola. Wšitke cyrkwy, kotrež do Swětowego lutherskeho zwjazka slušeja, buchu napominane, zo bychu služite mjezynarodnému předčelstwu a bratrowstwu mjez čłowjekami. — We Swětowym lutherskim zwjazku je 73 lutherskich cyrkwjow we 38 krajach. A tute cyrkwy zastupuja na 52 milionow křesćanow.

Swětowy lutherski zwjazk budže na druhim dźělu jednanjow II. Watikanskeho koncila romsko-katólskeje cyrkwy z třomi wobkedźbowarjami za-

stupjeny. Koncil bu 29. septembra znowa wotewrjeny. Posedženje skonči so najskerje 4. decembra 1963.

*

W septembru bu blisko hłowneho kwartěra Organizacije Zjednocenych Narodow (UNO) w New Yorku cyrkwinski centrum poswjećeny, kotryž je narodna rada křesćanskich cyrkwjow w USA založila. To ma być přinošk k zjednanju mjez ludami. Twarjenje je dwanaće poschodow (etažow) wysoke. W přnim poschodze je žurła, w kotrejž so wot nětka wotměwaja nutnosće a Bože služby za křesćanskich delegatow UNO.

Wěra a přiwěra

Džensniši džen so husto a rady praji, zo je přiwěra wotbyta wěc, zo słuša do starych časow. Haj, naši prjedownicy su so blyska, zemjerženja a druhich naturskich zjewjenjow bojeli! Nas nowočasných ludźi pak to dawno wjace njestara. Naš rozum nam tola praji, zo so wšitko wujasnić a rozjasnić hodži. A rady so tež potom hišće praji: To je tola najrjeńši dar postupneje wědomosće, zo so njetrjebamy wjace tak wjele bojeć kaž naši prjedownicy.

Přiwěra njeje zabyta! To njetrjechi. Štóz prawje kedźbuje, tón hišće džensniši džen wjele dźiwnych přiwěrkojtych wěcow nazhoni. To je w městach runje tak kaž na wsach. Dołho dosć je wědomosć měla za nječestnu wěc, so z prašenjom přiwěry zaběrać. Tež teologija njeje so husto dosć z tutej sylnej njepřečelku křesćanskeje wěry zaběrała. Přiwěra so žiwi z čłowskim strachom a ze žedženjom čłowjeka za zbožom. Nowy zakon njezaprěwa na žane wašnje, zo je swět čmowy a strašny. Nimamy so jenož z čělom a z krvju bėdźić, ale wjele bóle tež z čmowymi mocami žiwjenja, kotrež chcedza nam měr duše a měr z Bohom rubić. Štóz pak je w Chrystusowym swěće doma, tón so njetrjeba před tym bojeć, što na njeho čaka. Chrystus je sylniši dyžli mocy čmy. Chrystus je ze swojim dobyćom na křižu wjerchow a mčnych we kralestwje demonow přemóhł.

Z wosadow

Budyšin (Michalska wosada). Runje na Michała, 29. 9. 1963, zapokaza serbski superintendent fararja Alberta, dotal w Malešecach, do přnjeho farskeho města při Michalskej cyrkwi w Budyšinje. Wón zloži swoje předowanje na II. Kor. 4, 1–6. Předar ma zdobne zastojnstwo. Wón smě wotročk być Knjeza Chrystusa sameho. Tohodla budže so wón prócować wo sprawnu službu Bohu a čłowjekam. Zaslepjenosć je tragiska naležnosť, přetož zaslepjeny sam je sebi swojich

nahladow wěsty a ma tamneho z druhimi nahladami za mjenje mudreho abo samo za zasakého njepřečela. Zo tola my předarjo njebychmy zaslepjeni byli, ale swjate Pismo sprawnje čitali a swěteje ze wšej smilnosću předowali Božu lubosć!

Bóh Knjez chcył našeho lubeho bratra žohnować w jeho nowym zastojnstwje, kaž je hač dotal swěru dźělał w Malešecach.

Chwaćicy. Boža miłosć a hnada je wulka. Slawni ju dōstawaju, móža we wěrje ju chwalić a Bože mjeno česćić. Mjez Serbami w Lutobču, kotřiž swěru kemši do Chwaćic chodza, staj Pawol Šmidt a jeho swěrna mandželska Lejna rodž. Poldrakec. Wonaj móžeštaj při polnej strowosći swój Zloty kwas mjez swojimi lubymi swěćić 19. 10., džen do wólbow.

Jubilar je 75 lět stary a je jako listownik swěru swoje zastojnstwo wukonjał. Hač do lěta 1921 běštaj w Pančicach-Kukowje a potom wrócištaj so do Lutobča. Lěta dołho je Pawol Šmidt w cyrkwinskim předstejičerstwje Chwaćanskeje wosady sobu dźělał. Jeho luba mandželska Lejna pomhaše wjele pola swojeje sotry w ratarstwje. Mandželskimaj so narodžichu jedna džowka a dwaj synaj. Jedyn syn znjezboži smjertnje za čas wójny a ma swój wotpočink na pohrjebnišću w Chwaćicach.

1913 zwěrowa njebóh farar Zarjenk jubilarow serbsce. Wosadni česća sej jubilarow jako swěrných a wěrných a přeja jimaj dale strowosć a přiběranje we wěrje do Jezum Chrysta. M. Žur

Rakecy. Jan Korla Šibak, kotryž je wot 1942–1958 nam služil jako zwóńk a tótka, je 15. 9. 1963 wumrěł. Wón bě so narodžil 4. 10. 1895 w Komorowje pola Rakec.

Rakečanska wosada z džakownosću spomina na swjeho swěrneho pomocnika. Wěčne swěto njech so jemu swěći.

Njebjelčicy. Sobotu, 21. póznjeńca, pochowachu w Njebjelčicach swěrne serbskeho katólskeho fararja Jurja Handrika. Serbski superintendent je na row tuteho lubeho zemrěteho, kiž bě z wjele ewangelskimi fararjami spřečeleny, wěnc položił. W swojich krótkich słowach spomni, kajki nadobny nadawk maju předarjo Božeho słowa, připowědać Boži měr.

Njebohi narodži so 10. 3. 1897 w Jaseńcy pola Njeswaćidla, studowaše w Praze a w Fuldže, wuswjećeny bu 11. 11. 1923, kaplanješe w Ralbicach, Lipsku, Gerje, Radworju, Budyšinje a w Chróšćicach. Farar bu 1935 w Markneukirchenu a 1946 w Njebjelčicach, hdžež jeho — na wutrobu něšto lět čerpaceho — 17. 9. 1963 Boža ručka zaja, hdyž rano wokoło 5.45 hodž. ke mši dźěše. Wón poby mjez nami 66 lět, 6 měsacow a 6 dnjow.

Wěčne swěto njech so jemu swěći. W.

Nakład Domowina. — Wuchadza z licencu č. 417 nowinskeho zarjada pola předsydu ministerskeje rady NDR jónkróć za měsac. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchowných. — Hłowny zamówitwy redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswaćidski. — Čisć: III-4-9, Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje.